

Δυσμενέειν· θάνατος δὲ τότε ἔσται, ὁπότε κενὴ
Μοῖραι ἐπικλωσῶσι· ἀλλὰ τις ἰθὺς εἴω
Ἐγχοῦ ἀνασχόμενος, καὶ ὑπ' ἀσπίδος ἄκριμον ἦτορ
Ἐλσας, τὸ πρῶτον μινυμένου πολέμου.
Οὐ γὰρ κως θανάτῳ γε φυγεῖν εἰμαρμένον ἐστὶν
Ἄδρ', οὐδ' ἦν προγόνων ἢ γένους ἀθανάτων.
Πολλάκις διήδητα φυγῶν καὶ δεδπικον ἀκόντων
Ἐρχεται, ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτου.
Ἄλλ' ὁ μὲν οὐκ ἔμπης δῆμῳ φίλος, οὐδὲ ποθεινός·
Τὸν δ' ὀλίγος σιενάχει καὶ μέγας, ἦν τι πάθῃ.
Ἀπὸ γὰρ σύμπαντι πόθος καρτερόφρονος ἀνδρός
Θνήσκοντος· ζῶων δ', ἄξιος ἡμιθέων.
Ὡς περ γὰρ μιν πύργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὀρῶσιν·
Ἐρδεῖ γὰρ πολλῶν ἄξια μόνος ἰών.

Ἐν τῷ Ὑμνῳ τούτῳ εὐκλῶς βλέπει ὁ ἀναγνώ-
στης ὅτι ὁ ποιητὴς ὑπαίνειται τὴν ἀρχαιοτάτην ἐ-
κείνην περὶ εἰμαρμένης δόξαν, ἥτις ἐνέπνευε τὸν Αἰ-
σχύλον καὶ τοὺς λοιποὺς τραγικοὺς, καὶ ἥτις αἰτία
ἐγένετο τοσοῦτων μεγάλων πράξεων ἐλατήριον, ὧν
ἴσως καὶ αὐτὴ ἡ θρησκεία καὶ ἡ ἐλευθερία. Τὴν ἰδέαν
ταύτην τοῦ Καλλίνου εὗρισκεμεν καὶ παρ' αὐτῷ τῷ
Ὁμήρῳ. Ἰδοὺ τί λέγει πρὸς τὸν Γλαῦκον ὁ Σαρπη-
δῶν. (α)

Ὡ πέπον, εἰ μὲν γὰρ πόλεμον περὶ τὸν δε φυγόντες.
Αἰεὶ δὴ μέλλοιμεν ἀγῆρω τ' ἀθανάτω τε
Ἔσσοθ'· οὔτε κιν αὐτὸς ἐνὶ πρῶτοις μαχοίμην,
Οὔτε κέ σε στελλίσμι μόχην ἐς खुδιάνειραν·
Νῦν δ' ἔμπης γὰρ κῆρες ἔφε σιᾶσι θανάτοιο
Μυρίαί, ἅς οὐκ ἐστι φυγεῖν θρηνιόν, οὐδ' ὑπαλύξαι,
Ἴομιν.

Τὸ τοιαῦτα συμπεράσματα πορίζεσθαι ἐκ τῆς ἀναγ-
καίτητος τοῦ θανάτου καὶ τῆς δυνάμεως τῆς Μοῖρας
ἦτο κοινὸν καὶ παρὰ τοῖς ἀρκτικοῖς λαοῖς. «Διὰ τί ὁ
θάνατος διὰ τῶν βελῶν ἢ παρὰ τὴν τὸν ἦρωα, με-
ταξὺ τῶν προμάχων χωροῦνται; Πολλάκις καὶ τοὺς
μὴ ἀντιταττομένους πρὸς τὸν ἐχθρὸν δὲ θάνατος κατα-
λαμβάνει. Οὐδέποτε ἀπέφυγε τις τὰς ἀποφάσεις τῶν
Νορῶν (σκανδιναβικῶν Μοιρῶν)». Ταῦτα λέγει ἐν τῶν
περιεργωτάτων μνημείων τῆς πατριωτικῆς ἐλεγεῖας
καὶ τῆς ῥομικῆς γλώσσης, ὁ ἐπιθάνατος ὕμνος ὁ κα-
λούμενος Κρακουμάλ ἢ Ὑμνος τοῦ Κράκα, ὅστις δύνα-
ται κάλλιστα νὰ παραστήσῃ ἡμῖν τὴν Μεσσηνιαδα, ὁ-
πεῖαν ἐνόουν αὐτὴν οἱ ἑσπεῖοι τοῦ μέσου αἰῶνος. Ο ὕμνος
οὗτος συνετέθη περὶ τὰ τέλη τοῦ 8ου αἰῶνος ὑπὸ τοῦ
Ragnar-Lodbrok, βασιλέως τῆς Δανιμαρκίας, αἰχμα-
λωτισθέντος ὑπὸ τοῦ Ἑλλά, βασιλέως μέρους τινος
τῆς Ἀγγλίας. Ὁ νικητὴς ἐξεδικήθη τρομερώτατα τὸν
ἐχθρὸν του, καθείρξας αὐτὸν εἰς δεσμωτήριον πεπλη-
ρωμένον φαρμακῶν ἐρπετῶν. Ἐκεῖ, λέγουσιν, ὁ
Ragnar συνέθεσε τοὺς στίχους τούτους, ἐν οἷς διη-
γεῖται τὰ κατορθώματα αὐτοῦ, καὶ παρορμᾷ τοὺς
υἱοὺς αὐτοῦ εἰς τὴν ἐκδίκησιν τοῦ θανάτου του.

Ἄλλ' ὅμως, ὁσονδήποτε ποιητικὴ καὶ ἀν ἦναι ἡ φύσις
τινος, ὅτῃ πλήρης ἐχιδνῶν οὐδόλως ὑπάρχει εὐνοῦς
πρὸς τὴν ἐμπνευσιν. Ὅθεν φαίνεται ὅτι αἱ εἰκοσιτρεῖς
πρῶται στροφαὶ ἐχρησίμεισαν ὡς πολεμικὸν ἄσμα εἰς
τὸν Ragnar καὶ τοὺς ὑπ' αὐτῷ στρατιώτας, αἱ δὲ τε-
λευταῖαι προσετέθησαν μετὰ θάνατον τοῦ Βασιλέως,
ἴσως ὑπὸ τῆς γυναίκος του Κράκας. (α) Ὑπάρχει αὐστη-
ρότης τις ἀγρία ἐν τῷ συνόλῳ τοῦ ποιήματος τούτου,
καὶ μάλιστα ἐν τῇ ἁρμονίᾳ τοῦ refrain ὅπερ ἐπιστέ-
φει πᾶσαν στροφήν.

Τοιαύτην αἰμαχαρῇ ἐνέργειαν ἐκφράζων ἑλλην ποιη-
τὴς εἶναι ἴσως μόνον ὁ Ἀρχιλόχος, ὅτε ἡ λύσσα, κατὰ
τὸ λέγειν τοῦ Ὁρατίου, ἐχορήγει αὐτῷ ὡς ὄπλον τὸν
λαβὼν ἐκείνον ὅστις εἰς αὐτὸν μόνον ἀνῆκεν, ἡ ὅτε ὁ
ἐγκέφαλος αὐτοῦ, κεραυνοπλήξ ὑπὸ οἴνου, κατ' αὐτὴν
ἐκείνου τὴν ἐκφρασιν, (β) ἐκυσφόρει τὸν διθύραμβον.
Κατὰ τὴν τύχην τὰ μακρότερα τῶν περιωθέντων ἀχρὶς
ἡμῶν λειψάνων τοῦ Ἀρχιλόχου μόλις δεκάδα στίχων
ἀποτελοῦσι. Ἐν τινι ἐξ αὐτῶν, ἀνῆκοντι εἰς τὰ τετρά-
μετρα, μαντεύομεν ὅτι ὑπάρχει ἡ ἀρχὴ περιγραφῆς
τινος μάχης· ἐν τινι ἄλλῳ ἡ εἰκὼν τελείου ἀρχηγοῦ,
ὁποῖον αὐτὸς τὸν ἐνδοῖ. Τὰ λείψανα ὅμως ταῦτα τῶν
ἐλεγεῖακῶν του φαίνονται ποιήματα ἥτιον πολεμιστοῦ
καὶ πολιτικοῦ ἢ ἠθικολόγου, ὅστις πολεμούμενος ὑπὸ
τῆς ἀνάγκης ζητεῖ νὰ ἀνταξῇ αὐτῇ ψυχῇ ἀδάμα-
στον καὶ σκέπτεται περὶ τῆς ὑψηλῆς ταύτης πάλης
τῆς εἰμαρμένης πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ἐλευθερίαν, ἣν
κατόπιν ὁ Αἰσχύλος ὑψίστῳ τῷ τρόπῳ ἐξεκπροσώπη-
σεν ἐν τῇ ὑψηλῇ αὐτοῦ τριλογία τοῦ Προμηθέως. Ἐν
τισιν ἄλλοις πάλιν λειψάνοις τῶν ἐλεγεῖακῶν αὐτοῦ,
ἀφοῦ ὀνομάζει ἑαυτὸν καὶ τοῦ Ἀρεως καὶ τῶν Μουσῶν
ὁμοίως θεράποντα, ὑβρίζει τὴν Λυκάμην, ψάλλει τῆς
Ἀφροδίτης καὶ τοῦ οἴνου τὸ κράτος, καὶ τελευτῶν
ὁμολογεῖ ἀναισχύντως, ὅτι περὶ τὴν Σαῖδα ποτε μα-
χόμενος ἐβρίπε τὴν ἀσπίδα, ἐπιλέγων μετ' ἀναισχύν-
του εὐτραπείας ὅτι εὔρεν ὕψιστον ἄλλην καλλιτέραν. (γ)
Τοιοῦτος ἐν ἦτο ὁ Τυρταῖος. Οὐδέποτε ἡ προσω-
πικὴ ἀξία ἐθεωρήθη ἀναμφιβολωτέρα, καὶ ἡ ἀνδρεία καὶ
τὸ φιλόπατρι ὑψηλοῦς στίχους ὥραιότερους. Πᾶν
δ, τι ἄλλως ἐθαυμάζετο κατὰ τὸν αἰῶνα αὐτοῦ, οὐδό-
λως ἐφαίνετο ἄξιον τῶν στίχων τοῦ ποιητοῦ ἢ τοῦ ἀλ-
χιστοῦ οὐδόλως τοιαῦτα ὑποκείμενα ἐνέπνεον τὴν λύ-
ραν του. Αὐτὸς ἐκείνος τὸ λέγει ἐν τινι τῶν ἐλεγεῖων
αὐτοῦ. (δ)

« Οὐτ' ἀν μνησαίμην, οὔτ' ἐν λόγῳ ἄνδρα τιθείμην,
Οὔτε ποδῶν ἀρετῆς, οὔτε παλαιμοσύνης,

(α) Mallet Dupan ἐν τῇ Εἰσαγ. εἰς τὴν ἱστορ.
τῆς Δανιμαρκίας, καὶ Klotze ἐν τῇ αὐτοῦ ἐκ. Τυρτ.
Βρεμ. 1764, ἀναφέρουσι τὸ τεμάχιον τοῦτο. Πρὸ
πάντων δὲ μνημονευτέα ἡ ἀξιολογία πολὺχλωτος
αὐτοῦ ἐκδοσις τοῦ C. C. Rafin, Κοπεγχάγ. 1826
εἰς 8ον.

(β) Δειψ. 38. Τετραμ. σελ. 121 ἐκδ. Liebel.

(γ) Δειψ. 48 καὶ ἐξ.

(δ) Παρὰ Στοβ. 41, 1.

(α) Ὁμ. Ἰλ. μ, ε. 323. Ὁμοίως καὶ Z. 488,